

ANÀLISI DELS RESULTATS DE LES ILLES BALEARS A L'ESTUDI PISA 2022

Rut Carí Ruiz

Aquilina María Pérez Sierra

RESUM

Aquest treball pretén analitzar els resultats de les Illes Balears a l'estudi PISA 2022. Els resultats presentats es comparen amb els dels territoris de referència i els de la resta de les comunitats autònomes, es desagreguen per diferents variables d'interès i es contrasten amb els resultats de PISA 2012, en què la competència matemàtica també fou la competència principal, i amb els de PISA 2018 per analitzar els possibles efectes de la pandèmia provocada per la COVID-19.

RESUMEN

Este trabajo pretende analizar los resultados de las Islas Baleares en el estudio PISA 2022. Estos resultados se comparan con los de los territorios de referencia y los del resto de las comunidades autónomas, se desagregan por diferentes variables de interés y se contrastan con los resultados de PISA 2012, en los que la competencia matemática fue también la competencia principal, y con los de PISA 2018 para analizar los posibles efectos de la pandemia provocada por la COVID-19.

INTRODUCCIÓ

L'estudi PISA, Programme for International Student Assessment, tracta de contribuir a l'avaluació sobre el que els joves saben i són capaços de fer als 15 anys en els diferents països participants, és a dir, al final de la seva educació obligatòria.

Des de l'any 2000 PISA es duu a terme amb una periodicitat triennial, amb l'excepció de 2022 per motius de la pandèmia provocada per la COVID-19. Aquest programa se centra en tres competències considerades troncales: matemàtiques, lectura i ciències. A cada edició s'avalua una competència amb més profunditat que les altres. En l'edició 2022 la competència principal va ser la competència matemàtica.

A l'edició de 2022, hi han participat 37 països de l'OCDE, 43 països associats i, pel que fa a Espanya, totes les comunitats autònomes i les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla.

Des de 2009, les Illes Balears participen en les proves PISA amb una mostra representativa de centres del conjunt de la comunitat autònoma amb resultats comparables als de la resta de comunitats i ciutats autònomes igualment representades, als de l'Estat espanyol, de la Unió Europea —UE— i de la mitjana dels països participants de l'OCDE —mitjana OCDE.

Aquesta representativitat també permet fer una anàlisi de l'evolució dels resultats de les Illes Balears en cada una de les edicions de PISA des de 2009 i, en particular, estudiar les diferències entre els resultats de les edicions PISA 2012 i

PISA 2022, en què la competència matemàtica ha estat la competència principal, i les diferències entre PISA 2018 i PISA 2022 per analitzar els possibles efectes de la COVID-19 sobre l'alumnat de 15 anys.

SÍNTESI DELS RESULTATS DE LES ILLES BALEARS A PISA 2022

Els resultats de PISA es presenten en una escala de rendiment que té per mitjana 500 i una desviació típica 100.

La Taula 1 mostra els resultats de les Illes Balears, Espanya, UE i mitjana OCDE a la competència matemàtica, comprensió lectora i competència científica.

TAULA 1. Puntuacions mitjanes de les Illes Balears, Espanya, UE i mitjana OCDE a PISA 2022

	Competència matemàtica	Comprensió lectora	Competència científica
Illes Balears	471	472	480
Espanya	473	474	485
UE	474	475	484
Mitjana OCDE	472	476	485

Font: IAQSE (2024) a partir de dades de l'INEE (2023).

A cada una de les competències, la puntuació mitjana de les Illes Balears està per davall de les de la resta de territoris de referència. Les diferències no superen els 5 punts i no són estadísticament significatives a cap competència.

COMPARACIÓ DELS RESULTATS DE LES ILLES BALEARS AMB ELS DE LES ALTRES COMUNITATS I CIUTATS AUTÒNOMES

La Taula 2 detalla les puntuacions mitjanes de les comunitats i ciutats autònomes participants amb una mostra de centre representativa per a cada una de les competències avaluades a PISA 2022.

TAULA 2. Puntuacions mitjanes a PISA 2022 per comunitats i ciutats autònomes

Competència matemàtica		Comprensió lectora		Competència científica	
Castella i Lleó	499*	Castella i Lleó	498*	Castella i Lleó	506*
Astúries, P. d'	495*	Astúries, P. d'	497*	Galícia	506*
Cantàbria	495*	Madrid, C. de	496*	Cantàbria	504*
Madrid, C. de	494*	Cantàbria	464*	Astúries, P. d'	503*

continua

Competència matemàtica		Comprensió lectora		Competència científica	
Rioja, La	493*	Aragó	488*	Madrid, C. de	502*
Navarra, C. F. de	492*	Rioja, La	487	Rioja, La	500
Aragó	487*	Galícia	485*	Aragó	499*
Galícia	486*	C. Valenciana	482*	Navarra, C. F. de	489
País Basc	482*	Navarra, C. F. de	478	Mitjana OCDE	485
UE	474	Mitjana OCDE	476	Espanya	485
Espanya	473	UE	475	UE	484
C. Valenciana	473	Espanya	474	C. Valenciana	483
Mitjana OCDE	472	Balears, Illes	472	Múrcia, R. de	482
Balears, Illes	471	Múrcia, R. de	468	Balears, Illes	480
Catalunya	469	Extremadura	468	País Basc	480
Extremadura	469	Castella-La Manxa	468	Extremadura	479
Castella-La Manxa	464	País Basc	466	Catalunya	477
Múrcia, R. de	463	Canàries	463	Castella-La Manxa	475
Andalusia	457*	Catalunya	462	Andalusia	473
Canàries	447*	Andalusia	461	Canàries	473
Melilla	404*	Melilla	405*	Melilla	414*
Ceuta	395*	Ceuta	404*	Ceuta	410*

(*) Puntuació mitjana que presenta diferències estadísticament significatives amb la de les Illes Balears en la competència corresponent.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INEE (2023).

En aquesta edició, els resultats de les Illes Balears ocupen una posició central amb valors propers als d'Espanya i presenten diferències estadísticament significatives amb més de la meitat de comunitats i ciutats autònomes en cada competència avaluada.

RESULTATS DETALLATS EN LA COMPETÈNCIA PRINCIPAL

A l'edició PISA 2022, la competència principal avaluada ha estat la matemàtica. L'avaluació d'aquesta competència se centra a mesurar la capacitat dels estudiants per raonar matemàticament i per formular, utilitzar i interpretar les matemàtiques per resoldre problemes en una àmplia varietat de contextos de la vida real. Aquests contextos es divideixen en les mateixes quatre categories d'edicions anteriors: personal, ocupacional, social i científica.

A la Taula 3 s'observa que, en aquesta competència, la puntuació mitjana de les Illes Balears està per davall de la del conjunt d'Espanya, UE i mitjana OCDE, tot i que la diferència amb cada una d'aquestes no és estadísticament significativa ja que la puntuació de les Illes Balears es troba dins l'interval de confiança de les puntuacions mitjanes dels altres territoris.

TAULA 3. Puntuacions mitjanes en competència matemàtica i intervals de confiança al 95 % a PISA 2022

	Puntuació mitjana	Error típic	Interval de confiança al 95 %	
			Extrem inferior	Extrem superior
Illes Balears	471	3,8	463	478
Espanya	473	1,5	470	476
UE	474	0,9	472	476
Mitjana OCDE	472	0,4	471	473

Font: IAQSE (2024).

Pel que fa a les subescales de processos de la competència matemàtica (Taula 4), les diferències que es donen entre les puntuacions mitjanes de les Illes Balears i les del conjunt d'Espanya, UE i mitjana OCDE tampoc no són estadísticament significatives.

TAULA 4. Puntuacions mitjanes en les subescales de processos de la competència matemàtica a PISA 2022

	Formular situacions matemàticament	Emprar conceptes, fets i procediments matemàtics	Interpretar i avaluar resultats matemàtics	Raonament matemàtic
Illes Balears	460	471	469	479
Espanya	465	470	477	477
UE	468	473	476	474
Mitjana OCDE	469	472	474	473

Font: IAQSE (2024).

A les subescales de continguts de la competència matemàtica (Taula 5), les diferències que es donen entre les puntuacions mitjanes de les Illes Balears i les del conjunt d'Espanya, UE i mitjana OCDE tampoc no són estadísticament significatives.

TAULA 5. Puntuacions mitjanes en les subescales de continguts de la competència matemàtica a PISA 2022

	Canvi i relacions	Quantitat	Espai i forma	Incertesa i dades
Illes Balears	473	473	463	473
Espanya	474	471	463	478
UE	471	473	471	475
Mitjana OCDE	470	472	471	474

Font: IAQSE (2024).

RELACIÓ ENTRE LA PUNTUACIÓ MITJANA EN MATEMÀTIQUES I L'ÍNDEX SOCIOECONÒMIC I CULTURAL

L'índex socioeconòmic i cultural de les famílies —ISEC— és una de les variables més determinants a l'hora de predir l'èxit escolar. Un dels objectius dels sistemes educatius és fer que els estudiants assoleixin un rendiment alt i reduir, en la mesura que sigui possible, els efectes que comporten les desigualtats derivades del seu estatus social, cultural o econòmic.

El valor de variabilitat en els resultats de matemàtiques atribuïble a l'ISEC a les Illes Balears és de l'11,5 %. Aquest valor està per davall del d'Espanya, 14,2 %, del total de la UE, 18 %, i de la mitjana OCDE, 15,5 %.

El menor valor de variabilitat en els resultats de matemàtiques atribuïble a l'ISEC a les Illes Balears permet extrapolar que el sistema educatiu balear és un dels més equitatius dels observats als territoris participants.

DISTRIBUCIÓ PER NIVELLS DE RENDIMENT

Per poder interpretar millor el que signifiquen les puntuacions mitjanes assignades als participants, PISA estableix una escala de nivells de rendiment per a cada competència avaluada.

El marc teòric de PISA 2022 estableix 8 nivells de rendiment a la competència matemàtica que, ordenats d'inferior a superior, se denominen 1c, 1b, 1a, 2, 3, 4, 5 i 6.

Els nivells de rendiment vigents per a la competència científica i la competència lectora estan definits pels marcs teòrics respectius de la darrera edició en què cada una d'aquestes competències fou la principal. El marc teòric de 2015 establia 8 nivells de rendiment per la competència científica, denominats <1b, 1b, 1a, 2, 3, 4, 5 i 6, i el marc teòric de 2018 definia 8 nivells de comprensió lectora, denominats 1c, 1b, 1a, 2, 3, 4, 5 i 6.

Segons aquestes escales, l'alumnat situat al nivell 1a o inferior presenta competències limitades per incorporar-se a la vida adulta o per continuar els estudis. L'alumnat que se situa al nivell 2 de l'escala de resultats disposa de les capacitats necessàries per incorporar-se al mercat laboral o prosseguir els estudis. L'alumnat que se situa en el nivell 3 de l'escala es considera com a l'alumnat mitjà i en els nivells 4 i superiors es troba l'alumnat amb competències per damunt de la mitjana.

La Taula 6 presenta la distribució percentual dels alumnes de les Illes Balears i els globals de referència per nivells de rendiment en competència matemàtica a PISA 2022.

TAULA 6. Distribucions d'alumnes per nivells de rendiment en competència matemàtica a PISA 2022

	Nivell < 1a	Nivell 1a	Nivell 2	Nivell 3	Nivell 4	Nivell 5	Nivell 6
Illes Balears	9	18	28	25	15	4	1
Espanya	10	18	26	25	15	5	1
UE	11	18	24	23	15	6	2
Mitjana OCDE	12	19	23	22	15	7	2

Font: IAQSE (2024).

En els trams inferiors (nivells < 1a i 1a) se situen el 27 % dels alumnes de les Illes Balears, el 28 % dels alumnes d'Espanya, el 29 % dels de la Unió Europea i el 31 % dels de l'OCDE.

En els trams intermedis (nivells 2, 3 i 4) hi ha el 68 % dels alumnes de les Illes Balears i el 66 %, el 62 % i el 60 % dels d'Espanya, Unió Europea i OCDE, respectivament.

En els trams superiors (nivells 5 i 6) hi figura el 5 % d'alumnes de les Illes Balears, el 6 % d'alumnes d'Espanya, el 8 % d'alumnes de la Unió Europea i el 9 % dels de l'OCDE.

La Taula 7 presenta la distribució dels alumnes de les Illes Balears i els globals de referència per nivells de rendiment en comprensió lectora a PISA 2022.

TAULA 7. Distribucions d'alumnes per nivells de rendiment en comprensió lectora a PISA

	Nivell 1c	Nivell 1b	Nivell 1a	Nivell 2	Nivell 3	Nivell 4	Nivell 5	Nivell 6
Illes Balears	1	6	17	28	28	15	4	0
Espanya	2	7	16	27	28	16	5	1
UE	2	8	16	24	26	17	6	1
Mitjana OCDE	2	8	17	24	25	17	6	1

Font: IAQSE (2024).

En els trams inferiors (nivells 1a, 1b i 1c) hi ha el 24 % dels alumnes de les Illes Balears, el 25 % dels d'Espanya, el 26 % dels de la Unió Europea i el 27 % dels de l'OCDE.

En els trams intermedis (nivells 2, 3 i 4) hi ha el 71 % dels alumnes de les Illes Balears, el 70 % dels d'Espanya, el 67 % dels de la Unió Europea i el 66 % dels de l'OCDE.

En els trams superiors (nivells 5 i 6) se situen el 4 % d'alumnes de les Illes Balears, el 6 % d'alumnes d'Espanya, i el 7 % dels alumnes tant de la Unió Europea com de l'OCDE.

La Taula 8 presenta la distribució dels alumnes de les Illes Balears i els globals de referència per nivells de rendiment en competència científica a PISA 2022.

TAULA 8. Distribucions d'alumnes per nivells de rendiment en competència científica a PISA 2022

	Nivell <1b	Nivell 1b	Nivell 1a	Nivell 2	Nivell 3	Nivell 4	Nivell 5	Nivell 6
Illes Balears	1	5	17	28	29	16	4	0
Espanya	1	5	16	28	30	17	4	1
UE	1	6	17	25	27	17	6	1
Mitjana OCDE	1	6	17	25	26	17	6	1

Font: IAQSE (2024).

En els trams inferiors (nivells < 1b, 1b i 1a) se situen el 23 % dels alumnes de les Illes Balears, el 22 % dels alumnes d'Espanya, el 24 % dels de la Unió Europea i el 24 % dels de l'OCDE.

En els trams intermedis (nivells 2, 3 i 4) hi ha el 73 % dels alumnes de les Illes Balears, el 75 % dels d'Espanya, el 69 % dels de la Unió Europea i el 68 % dels de l'OCDE.

En els trams superiors (nivells 5 i 6) hi figura el 4 % d'alumnes de les Illes Balears, el 5 % dels alumnes d'Espanya i el 7 % tant d'alumnes de la Unió Europea com de l'OCDE.

RESULTATS PER GÈNERE, TITULARITAT DEL CENTRE I ILLA

Per a cada una de les variables de desagregació, els resultats es presenten en forma de diferència entre les seves categories i es comparen els obtinguts per les Illes Balears i els globals de referència.

La Taula 9 presenta la diferència entre les puntuacions mitjanes segons el gènere (dones-homes). En tots els territoris que presenten diferències, aquestes són estadísticament significatives a favor dels homes en competències matemàtica i científica, i a favor de les dones en comprensió lectora.

TAULA 9. Diferència entre puntuacions mitjanes segons el gènere (dones-homes) a PISA 2022

	Competència matemàtica	Comprensió lectora	Competència científica
Illes Balears	-12 *	+21 *	-9 *
Espanya	-10 *	+25 *	-5 *
UE	-10 *	+24 *	0
Mitjana OCDE	-9 *	+24 *	0

(*) Diferència estadísticament significativa.
Font: IAQSE (2024).

En particular, la bretxa de gènere que presenten els alumnes de les Illes Balears en la competència matemàtica i la competència científica és superior a la d'Espanya, UE i mitjana OCDE. No és així en la comprensió lectora, en què aquesta bretxa és menor que a la resta d'unitats territorials.

La Taula 10 presenta la diferència entre les puntuacions mitjanes segons la titularitat del centre (públics-privats). A tots els territoris, les diferències són estadísticament significatives a favor dels centres privats.

TAULA 10. Diferència entre puntuacions mitjanes segons la titularitat del centre (públics-privats) a PISA 2022

	Competència matemàtica	Comprensió lectora	Competència científica
Illes Balears	-25 *	-33 *	-28 *
Espanya	-35 *	-32 *	-32 *
UE	-23 *	-18 *	-22 *
Mitjana OCDE	-27 *	-28 *	-27 *

(*) Diferència estadísticament significativa.
Font: IAQSE (2024).

S'observa que, en la competència matemàtica, la diferència de les puntuacions d'acord amb la titularitat del centre a les Illes Balears està per davall de la d'Espanya i de la mitjana OCDE, i només la UE té una diferència inferior. En canvi, en comprensió lectora, les Illes Balears tenen la major diferència entre les puntuacions comparades amb les altres unitats territorials.

La Taula 11 mostra la diferència entre les puntuacions mitjanes amb detracció de l'ISEC segons la titularitat. Quan es comparen aquestes diferències amb les obtingudes sense detreure l'efecte de l'ISEC de la Taula 10, s'observa que disminueixen considerablement i deixen de ser estadísticament significatives en totes les competències avaluades.

TAULA 11. Diferència entre les puntuacions mitjanes dels alumnes de les Illes Balears a PISA 2022 segons la titularitat del centre on estudien amb detracció de l'ISEC

Competència matemàtica	Comprensió lectora	Competència científica
-4	-12	-10

(*) Diferència estadísticament significativa.

Font: IAQSE (2024).

La Taula 12 presenta la diferència entre les puntuacions mitjanes segons l'illa del centre. Tot i que d'aquestes dades es dedueix que Mallorca presenta els resultats més alts i Eivissa i Formentera els més baixos, les diferències entre cada aparellament d'illes no són estadísticament significatives a cap competència.

TAULA 12. Diferència entre puntuacions mitjanes segons l'illa del centre a PISA 2022

	Competència matemàtica	Comprensió lectora	Competència científica
Mallorca - Menorca	+7	+7	+1
Mallorca - Pitiüses	+12	+18	+16
Menorca - Pitiüses	+5	+11	+15

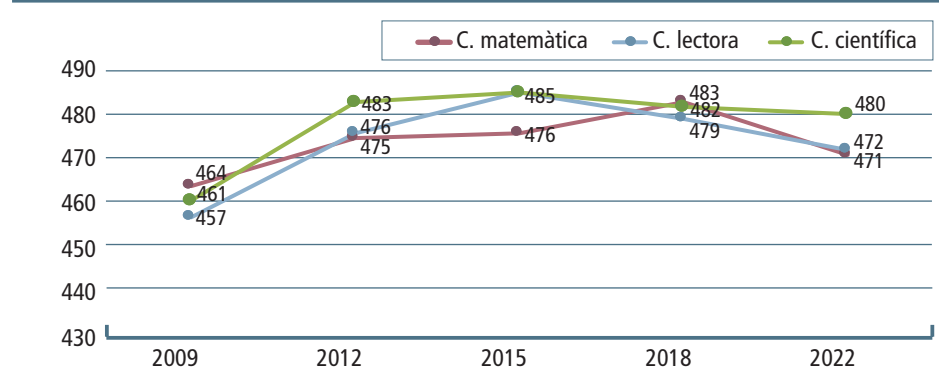
(*) Diferència estadísticament significativa.

Font: IAQSE (2024).

EVOLUCIÓ DELS RESULTATS DE LES ILLES BALEARS

En comparar els resultats de la darrera edició PISA 2022 amb els de la primera edició del període analitzat, PISA 2009, es constata una millora dels resultats en totes les competències (Gràfic 1).

GRÀFIC 1: Evolució dels resultats dels alumnes de les Illes Balears a les edicions de PISA

Font: IAQSE (2024).

COMPARACIÓ ENTRE PISA 2012 I PISA 2022

En aquest apartat es presenten les diferències entre les puntuacions mitjanes obtingudes a PISA 2012 i PISA 2022, edicions en què la competència matemàtica ha estat la competència principal.

La Taula 13 presenta les diferències de les puntuacions mitjanes de les Illes Balears i els globals de referència disponibles (de la UE no hi ha dades perquè l'informe espanyol de PISA les recull a partir de 2015).

TAULA 13. Diferència entre puntuacions mitjanes entre PISA 2012 i PISA 2022

	Competència matemàtica	Comprensió lectora	Competència científica
Illes Balears	-4	-4	-3
Espanya	-11 *	-14 *	-12 *
Mitjana OCDE	-22 *	-21 *	-17 *

(*) Diferència estadísticament significativa.

Font: IAQSE (2024).

Tot i que s'observa una davallada en els resultats dels territoris considerats a totes les competències avaluades, les Illes Balears presenten les menors diferències a totes les competències i aquestes no són estadísticament significatives.

La Taula 14 presenta la diferència de les puntuacions mitjanes en les competències avaluades entre les edicions PISA 2012 i PISA 2022 de les Illes Balears i de la resta de comunitats i ciutats autònomes participants amb una mostra de centres representativa.

TAULA 14. Diferència de puntuacions mitjanes entre PISA 2012 i PISA 2022

Competència matemàtica		Comprensió lectora		Competència científica	
Extremadura	8	Extremadura	11	Cantàbria	3
Cantàbria	3	Cantàbria	9	Múrcia, R. de	2
Múrcia, R. de	1	Múrcia, R. de	7	Balears, Illes	-3
Galícia	-2	Rioja, La	-3	Extremadura	-3
Balears, Illes	-4	Balears, Illes	-4	Aragó	-5
Astúries, P. de	-5	Aragó	-6	Galícia	-6
Aragón	-9	Astúries, P. de	-7	Rioja, La	-10
Castella i Lleó	-10	Castella i Lleó	-7	Espanya	-12 *
Madrid, C. de	-10 *	Galícia	-13 *	Castella i Lleó	-13 *
Rioja, La	-10 *	Espanya	-14 *	Andalusia	-13 *
Espanya	-11 *	Madrid, C. de	-15 *	Astúries, P. de	-14

continua

Competència matemàtica		Comprensió lectora		Competència científica	
Andalusia	-15*	Andalusia	-16*	Catalunya	-15*
Mitjana OCDE	-22*	Mitjana OCDE	-21*	Madrid, C. de	-15*
País Basc	-23*	Navarra, C. F. de	-31*	Mitjana OCDE	-17*
Catalunya	-24*	País Basc	-32*	Navarra, C. F. de	-25*
Navarra, C. F. de	-24*	Catalunya	-38*	País Basc	-26*

(*) Diferència estadísticament significativa.
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INEE (2023).

Les Illes Balears pertanyen al grup de comunitats autònomes que no mostren diferències estadísticament significatives en els resultats de les tres competències.

COMPARACIÓ ENTRE PISA 2018 I PISA 2022

Amb la intenció d'avaluar els possibles efectes de la pandèmia COVID-19 sobre els alumnes, es considera oportú analitzar la diferència entre els resultats de PISA 2018 i PISA 2022.

Cal matisar que, tot i que les puntuacions mitjanes d'Espanya i de les comunitats i ciutats autònomes estan disponibles en els informes estatals d'ambdues edicions, l'INEE no analitzà les diferències entre puntuacions mitjanes en competència lectora de PISA 2018 i PISA 2022, ja que es va detectar una situació irregular en l'avaluació d'aquesta competència en l'àmbit estatal a l'edició PISA 2018 que no permet garantir que les comparacions entre les diferents unitats territorials de l'Estat condueixin a conclusions vàlides.

Sota aquestes condicions, s'observa una baixada generalitzada en les puntuacions mitjanes en competències matemàtica i científica de les Illes Balears, Espanya, UE i mitjana OCDE, tal com es mostra en la Taula 15. En el cas de les Illes Balears, la diferència no és estadísticament significativa en cap competència analitzada.

TAULA 15. Diferència entre puntuacions mitjanes entre PISA 2012 i PISA 2018

	Competència matemàtica	Comprensió lectora	Competència científica
Illes Balears	-12	/	-2
Espanya	-8*	/	1
UE	-20*	-15	-6*
Mitjana OCDE	-17*	-11*	-4*

(*) Diferència estadísticament significativa.
Font: IAQSE (2024).

La Taula 16 presenta la diferència de les puntuacions mitjanes en les competències avaluades entre les edicions PISA 2018 i PISA 2022 de les Illes Balears i de la resta de comunitats i ciutats autònomes participants amb una mostra de centres representativa.

TAULA 16. Diferència de puntuacions mitjanes entre PISA 2018 i PISA 2022

Competència matemàtica		Competència científica	
Madrid, C. de	8	Madrid, C. de	15*
Astúries, P. de	4	Rioja, La	13
Extremadura	0	Cantàbria	9
C. Valenciana	-1	Astúries, P. de	7
Castella i Lleó	-3	Aragó	6
Cantàbria	-4	Extremadura	6
Rioja, La	-5	C. Valenciana	5
Espanya	-6*	Castella i Lleó	5
Aragó	-10	Canàries	3
Andalusia	-10	Múrcia, R. de	3
Navarra, C. F. de	-10	Andalusia	2
Múrcia, R. de	-10	Espanya	1
Balears, Illes	-12	Balears, Illes	-2
Galícia	-12*	Navarra, C. F. de	-3
Canàries	-13*	Mitjana OCDE	-4*
Castella-La Manxa	-15*	Galícia	-5
Ceuta	-16	Ceuta	-5
Mitjana OCDE	-17*	UE	-6*
País Basc	-17*	País Basc	-8
UE	-20*	Castella-La Manxa	-10
Catalunya	-21*	Catalunya	-11
Melilla	-28*	Melilla	-24

(*) Diferència estadísticament significativa.
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INEE (2023).

Les Illes Balears pertanyen al grup de comunitats autònomes que no mostren diferències estadísticament significatives en els resultats de les dues competències analitzades.

CONCLUSIONS

La competència principal de PISA 2022 ha estat la competència matemàtica. En aquesta competència, la puntuació de les Illes Balears (471) se situa per davall de la mitjana d'Espanya (473), del total de la UE (474) i de la mitjana OCDE (472),

però les diferències amb aquestes no són estadísticament significatives. Les diferències entre les puntuacions mitjanes de les Illes Balears i les dels globals de referència de totes les subescales de processos i continguts avaluats no superen els 8 punts i cap no és estadísticament significativa.

La puntuació mitjana de les Illes Balears en comprensió lectora (472) i en competència científica (480) està per davall de les del conjunt d'Espanya, UE i mitjana OCDE però amb una diferència màxima de 5 punts i, en totes les competències, les diferències no són estadísticament significatives.

En comparar les puntuacions mitjanes en les tres competències de les Illes Balears amb les de la resta de comunitats i ciutats autònomes participants amb mostra de centres representativa en aquesta edició, s'observa que els resultats de les Illes Balears segueixen la tendència de les darreres edicions de situar-se en posicions centrals i amb valors pròxims als d'Espanya.

Per a totes les competències, en comparar el rendiment dels alumnes de les Illes Balears amb els dels globals de referència, la principal diferència es troba en els nivells intermedis de l'escala de rendiment. De forma general, les Illes Balears i Espanya concentren un percentatge més alt d'alumnat en aquests nivells, en comparació amb els de la UE i la mitjana OCDE.

La bretxa de gènere dels alumnes de les Illes Balears en competència matemàtica i competència científica és major a la d'Espanya, UE i mitjana OCDE. En canvi, en comprensió lectora, aquesta bretxa és menor a Balears que a la resta d'unitats territorials de referència.

A les Illes Balears, els centres privats obtenen puntuacions mitjanes superiors a les dels públics en totes les competències avaluades, però en detreure la influència de l'ISEC, les diferències entre els dos tipus de centres disminueixen considerablement i deixen de ser estadísticament significatives.

Per illes, els resultats més alts es donen a Mallorca i els més baixos a les Pitiüses en totes les competències, però les diferències entre els aparellaments d'illes no són estadísticament significatives.

Pel que fa a l'evolució dels resultats de les Illes Balears des de PISA 2009 a PISA 2022, es constata una millora en totes les competències.

En comparar els resultats de les edicions de PISA on la competència matemàtica fou la competència principal, PISA 2012 i PISA 2022, els resultats de les Illes Balears no presenten diferències estadísticament significatives a cap competència tot i que els resultats han disminuït.

Avaluant els possibles efectes de la COVID-19 sobre els resultats dels alumnes balears, tampoc s'observen diferències estadísticament significatives en competència matemàtica i competència científica entre PISA 2018 i PISA 2022.

Segons PISA 2022, el sistema educatiu balear és dels més equitatius d'entre totes les comunitats autònomes atenent al menor valor de variabilitat en els resultats de matemàtiques atribuïble a l'ISEC. Aquesta equitat també és

observable en la disminució de les diferències segons la titularitat del centre quan es detreu l'efecte de l'ISEC en els resultats de totes les competències i en l'anàlisi de les diferències segons l'illa. En ambdós supòsits, les diferències no són estadísticament significatives a cap competència.

REFERÈNCIES

INEE (2023). *PISA 2022. Programa para la Evaluación Internacional de los Estudiantes. Informe español*. Madrid: Ministerio de Educación, Formación Profesional y Deportes. <http://educacionyfp.gob.es/inee>

IAQSE (2024). *PISA 2022 a les Illes Balears. Resultats de l'avaluació*. Illes Balears: Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu de les Illes Balears. <https://iaqse.caib.es/cat/index.html>